

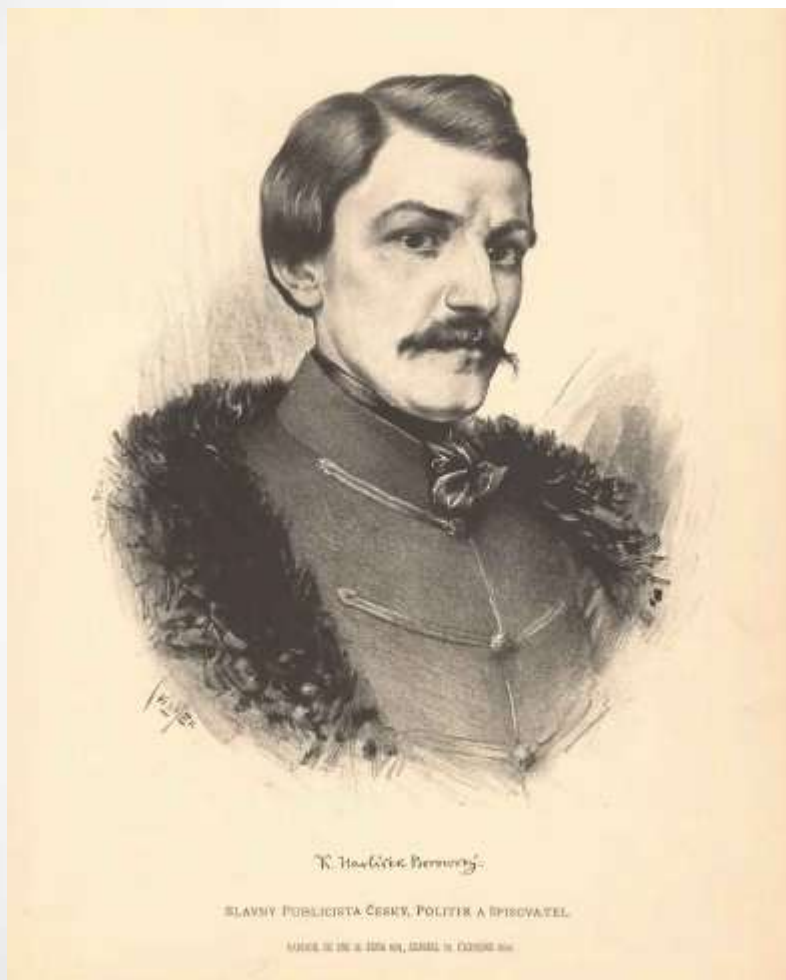

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová
Datum vytvoření: 21.3.2013
Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_19_CJ_NP1

Ročník: I.
Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání
Vzdělávací obor: Literatura
Tematický okruh: Česká literatura ve 2. polovině 19. století
Téma: Karel Havlíček Borovský

Metodický list/anotace: Informace o autorově životě, ukázky z archívů, použití interaktivní tabule

Obr. 1

Karel Havlíček Borovský

1821 - 1856

Z ÚŘEDNÍCH ARCHÍVŮ

„Osobní popis literáta a žurnalisty Karl Hawliczeka z Německého Brodu v Čechách

Hawliczek je 31 let stár, katolického náboženství, spíše štíhlé postavy, nosí však hlavu trochu k prsům skloněnou, měří asi 5 stop a 5 nebo 6 coulů délky.

Má černé vlasy, krátce přistřižené, avšak do výše směřující, tmavohnědý knír, hluboko ležící, malé, hnědé, velmi výmluvné oči, velmi úzké čelo, oválový obličej se zdravou, mužsky hnědou barvou.

Mluví všemi slovanskými nářečímí, pak německy, italsky a francouzsky.“⁽¹⁾

30,48 cm = stopa

26,34 mm = coul = palec

- Jak byly označeny čeština, ruština, polština?
- Jako **SLOVANSKÉ NÁŘEČÍ**
- Jak vysoký byl K.H.Borovský podle úředního záznamu?
- Přibližně 167 cm.
- Našli jste v předchozím textu nějaký zastaralý tvar?
- **Oválový** , dnes se používá **oválný**
- Co si představujete pod popisem - velmi výmluvné oči?

- Z ÚŘEDNÍCH ARCHÍVŮ
- „Vysokourozený hrabě! Prosinec 1851
- Bývalý redaktor Národních novin a Slovana Karl Hawliczek, který se ujal úlohy pobuřovat nižší vrstvy slovanského obyvatelstva v Čechách proti vládě a rozšiřovat rozkol a nenávisť mezi různými kmeny mocnářství, nehledě na jím redigované listy za stavu obležení v Praze, jež byly zakázány v Haliči a Uhrách, až konečně potlačeny, projevil znovu nanejvýš povážlivě ve svých posledních tiskovinách, jmenovitě v Epištolách kutnohorských, svou obecně škodlivou činnost proti veřejnému pořádku.
- Za těchto okolností považuji za nejnaléhavější povinnost vlády, aby postavila účinnou hráz proti tomuto škodlivému vlivu a aby byl tento jmenovaný agitátor oddálen z jeviště a své dosavadní činnosti a aby mu bylo vykázáno jiné místo pobytu.
- Hawliczeka je nutno dát pod zvláštní dohled krajského prezidenta a okresního hejtmana v Brixenu a dát jim co nejdůrazněji za povinnost provádět ten nejpečlivější dozor nad tímto tamtéž konfinovaným individuem.
- Vašeho Vysokorodí poslušný služebník Bach“⁽²⁾

Kdo to byl Bach?

Dr. Alexandr Bach byl ministr vnitra (1849 - 1859)

Mohl by s ním být spojen frazém „Dávat si bacha“?

Ano.

Na co upozorňuje ve svém dopise?

Že Havlíček projevil znovu nanejvýš povážlivě ve svých posledních tiskovinách, jmenovitě v Epištolách kutnohorských, svou obecně škodlivou činnost proti veřejnému pořádku.

Jak chce řešit tuto situaci?

- aby mu bylo vykázáno jiné místo pobytu.
- nutno ho dát pod zvláštní dohled
- provádět nad ním ten nejpečlivější dozor

● Obr. 2 Dům, v kterém Havlíček při svém pobytu v Brixenu bydlel ●

- „Vaše Excellence! Brixen 10.ledna 1855
- Nejvyšším výnosem ze dne 1.4.1854 ráčila Vaše Excellence na mou žádost, aby byla zrušena má konfinace v Brixenu a aby mi bylo dovoleno se vrátit do vlasti, odpovědět v tom smyslu, že se na toto mé přání vezme zřetel, jakmile to dovolí veřejné ohledy.
- Ačkoliv jsem nebyl odsouzen a neznám příčinu, pro kterou jsem zde držen, nesu za to trest pro otce rodiny jistě krutý odevzdaně již po tak dlouhou dobu, a doufám, že jsem za ten čas nedal svým chováním žádnou příčinu k odůvodněným stížnostem.“⁽³⁾

O co žádá Havlíček A. Bacha?

Chce se vrátit do Čech ke své rodině.

Na co poukazuje?

Nebyl souzen a ani nezná příčinu svého vyhnanství.

(Bach kvůli němu připravil zvláštní zákon, aby mohl být internován mimo území Čech i bez vynesení soudního rozsudku.)

- „Nejsem schopen pochopit, jaké jsou to veřejné ohledy, na kterých závisí můj návrat do vlasti, protože jsem se ale i v dobách své žurnalistické činnosti věnoval jen jí a nezabýval se žádnými politickými agitacemi, nepřijdou mi nyní na mysl o to více, že si už ani nepřeji vstoupit na žurnalistickou dráhu a že se hodlám omezit jen na takovou průmyslovou činnost, která by mé rodině zajistila hmotnou výživu. Zatímco mám v úmyslu se ve svém klidném soukromém životě zdržet všeho, čím by mohly být porušeny veřejné ohledy, doufám, že mi nebude vykládáno za neskromnost, opětuji-li svou dřívější prosbu: Vaše Excelence, račte zrušit nade mnou vyřčený trest konfinace a račte mi povolit návrat do vlasti.“⁽⁴⁾
- Co slibuje Havlíček ve svém dopise A. Bachovi ?
- Nebude se zabývat politikou a ani nebude pokračovat v novinářské činnosti, pouze bude podnikat, aby uživil rodinu.

- Byl mu povolen návrat do Čech?
- Ano, v dubnu 1855, ale když se vydával na cestu, ještě nevěděl, že mezitím v Praze zemřela jeho žena Julie.

- Jaký byl jeho život po návratu?
- Jeho návrat domů a poslední rok života nebyl šťastný. Policie ho stále měla pod dozorem, ať byl kdekoliv, a nepříjemné pozornosti úřadů se nevyhnuli ani jeho přátelé. Na začátku roku 1856 těžce onemocněl tuberkulózou, stejně jako jeho manželka, a po půl roce, 29. července, zemřel. Jeho pohřeb se stal tichou demonstrací odporu proti Bachovu absolutismu.

- „Včera v šest hodin večer pochovali jsme tedy našeho Havlíčka ...nechala jsem si vázat krásnou korunu na víko z listů bobkové višně a půlvěnec na čelo z vavřínu, a pak jsem si zamluvila na pátek květ passiflory. Tu jsem také dostala, právě rozvité dva květy, a hned s ní šla dolů a dala ji Havlíčkovi do rukou. On byl milovník květin, a ta mu zvláště příslušela.“⁽⁵⁾

z dopisu B.Němcové

- Proč mu nechala uvázat půlvěnec z vavřínu?
- Byl symbolem výjimečných osobností.
- Zkuste přijít na to, jaký je český název pro passifloru?
- a proč právě ji vybrala B.Němcová Havlíčkovi?
- Mučenka, býval označován jako mučedník.

Použitá literatura, citace,

- HAVLÍČEK BOROVSÝ, Karel. *Stokrát plivni do moře*. Praha: Československý spisovatel, 1990, ISBN 80-202-0208-0. (1) (2) (3) (4) (5)
- Obr. 1: VILÍMEK JAN. *Soubor:Jan Vilímek - Karel Havlíček Borovský.jpg-wikipedie.cz* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Karel_Havl%C3%AD%C4%8Dek_Borovsk%C3%BD.jpg
- Obr. 2: USER:JAPO. *Soubor:Brixen-Havlíček's house3.JPG-wikipedie.cz* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Brixen-Havl%C3%AD%C4%8Dek%27s_house3.JPG